

ORIGINAL RESEARCH PAPER

The role of internal audit in comprehensive risk management of Iranian insurance companies

M. Rezakhani *, F. Dadbeh

Department of management and accounting, Faculty of management and accounting, Basir institute of higher education, Abyek, Iran

ARTICLE INFO

Article History:

Received 7 April 2020

Revised 16 April 2021

Accepted 14 June 2021

Keywords:

Comprehensive risk management

Insurance company

Internal audit

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVES: This study aimed to investigate the role of internal audit in comprehensive risk management (CRM) of Iranian insurance companies and to find out whether internal audit affects the comprehensive risk management in these companies.

METHODS: This study is an applied study in terms of its objectives, a descriptive study in terms of research design, and a survey study in terms of data collection method. Data was collected using a questionnaire whose validity and reliability were confirmed through statistical tests. The collected data was analyzed using the Excel spreadsheet and SPSS software. The research population included about 350 senior managers working in the finance, internal audit, and risk divisions of insurance companies in 2019. The sample size was 138 based on the Cochran sample size formula.

FINDINGS: The findings of this study indicated the normality of comprehensive risk management as a dependent variable and the significance of senior managers' support, training, and organizational culture as control variables. Also, the technology was found to be insignificant in the model analysis.

CONCLUSION: The insights from this study suggest that from the perspective of professionals, internal auditing has a positive and significant effect on comprehensive risk management in insurance companies in Iran.

*Corresponding Author:

Email: majid.rezakhani@ut.ac.ir

Phone: +9826 34589925

ORCID: 0009-0001-4066-5707

DOI: [10.22056/ijir.2021.01.06](https://doi.org/10.22056/ijir.2021.01.06)

This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقاله علمی

نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع شرکت های بیمه در ایران

مجید رضاخانی^{*}، فاطمه دادبه

گروه مدیریت و حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، موسسه آموزش عالی بصیر، آبیگ، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخ های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۹ فروردین ۱۳۹۹

تاریخ داوری: ۲۷ فروردین ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۲۴ خرداد ۱۴۰۰

کلمات کلیدی:

حسابرسی داخلی

شرکت بیمه

مدیریت ریسک جامع

چکیده:

پیشینه و اهداف: این پژوهش با هدف بررسی نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع در شرکت های بیمه کشور انجام شده است.

روش شناسی: این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر اجراء توصیفی و از نظر جمع آوری داده ها پیمایشی است که از ابزار پرسشنامه استفاده نموده که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل ۳۵۰ نفر از مدیران ارشد واحد های امور مالی، حسابرسی داخلی و ریسک شرکت های بیمه بود که تعداد ۱۳۸ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان حجم نمونه تعیین شد. داده های جمع آوری شده نیز در نرم افزار اکسل طبقه بندی و با نرم افزار اسپاس تحلیل شده است.

یافته ها: نتایج نشان داد حسابرسی داخلی بر مدیریت ریسک جامع شرکت های بیمه در ایران تأثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین، متغیر های کنترلی حمایت مدیران ارشد، آموزش و فرهنگ سازمانی نیز بر مدیریت ریسک جامع تأثیر معنا داری دارند. اما، متغیر فناوری فاقد تأثیر معنا داری بر مدیریت ریسک جامع در شرکت های بیمه است.

نتیجه گیری: از دیدگاه افراد حرفه ای حسابرسی داخلی بر مدیریت ریسک جامع در شرکت های بیمه کشور تأثیر مثبت و معناداری دارد که باید در شرکت های یادشده مورد توجه قرار گیرد.

^{*}نویسنده مسئول:

ایمیل: majid.rezakhani@ut.ac.ir

تلفن: +۹۸۲۶ ۳۴۵۸۹۹۲۵

ORCID: 0009-0001-4066-5707

DOI: 10.22056/ijir.2021.01.06

توجه: مدت زمان بحث و انتقاد برای این مقاله تا ۱ آوریل ۲۰۲۱ در وبسایت IJIR در «نمایش مقاله» باز می باشد

مبانی نظری پژوهش

مدیریت ریسک جامع

ریسک را می توان به عنوان انواع رویدادها یا شرایطی که ممکن است سازمان را از رسیدن به اهدافش باز دارد، تعریف کرد. سازمان استانداردهای بین‌المللی، ریسک را به عنوان ترکیبی از احتمال یک رویداد و اثرات آن تعریف می کند. بنابراین، تعیین تمام ریسک های احتمالی در یک فرآیند و احتمال وقوع آنها، بخش اصلی ارزیابی ریسک یک سازمان است (Jahanbani and Bagherpour Lashani, 2010). مدیریت ریسک فرآیندی است که اعضای هیأت مدیره، مدیران و سایر کارکنان هم راستا با راهبردهای شرکت انجام می دهند. هدف از این فرآیند آن است که رویدادهای احتمالی و ریسک های ناشی از آن رویدادها شناسایی شود تا اطمینان معقولی برای مدیریت در دستیابی به اهداف شرکت حاصل شود (Fenderski and Safari Graili, 2017). بنابراین، هدف از مدیریت ریسک، شناسایی و ارزیابی ریسک و کاهش آن با استفاده از منابع اقتصادی در اختیار مدیر است (Qaderi et al., 2017). در تعریف دیگر آمده که مدیریت ریسک جامع، روشی است که توسط مدیران ارشد و سایر کارکنان شرکت تحت تأثیر قرار گرفته و در تنظیم استراتژی ها و جلوگیری از انحرافات دخیل بوده و با هدف شناسایی رویدادهای بالقوه موثر بر تعدیل ریسک هایی که احتمال مواجه شدن با آنها وجود دارد، معرفی شده تا بدین ترتیب دستیابی به اهداف مدنظر از این طریق تضمین گردد (Coso, 2004). همچنین، مدیریت ریسک جامع را می توان به عنوان فرآیندی پیوسته و سازمان یافته در کل سازمان برای تعیین، ارزیابی، تصمیم گیری در زمینه پاسخ و گزارشگری درباره فرصت ها و خطراتی تعریف کرد که دستیابی به اهداف را تحت تأثیر قرار می دهد. بنابر این، از نظر تکنیکی ریسک ها می توانند هم فرصت و هم تهدید باشند (Jahanbani and Bagherpour Lashani, 2010). در سال های اخیر، مدیریت ریسک و بررسی عوامل موثر بر آن در شرکت های بیمه که اغلب دارای سهامداران و ذینفعان متنوعی هستند، مورد توجه ویژه قرار گرفته است. در این راستا، تحقیق حاضر به بررسی تأثیر حسابرسی داخلی بر مدیریت ریسک در شرکت های بیمه پرداخته است.

حسابرسی داخلی

بر اساس نظر انجمن حسابرسان داخلی آمریکا، حسابرسی داخلی بر زمینه های متنوعی از جمله مدیریت ریسک، اداره شرکت و کنترل های داخلی تمرکز می کند. حسابرسان داخلی در ارائه پیشنهادات و تأیید این نکته برای مدیران که همه چیز خوب پیش می رود، نقش مهمی دارند. قبلاً این انجمن «نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک سازمانی» را به عنوان مسیری ترسیم کرده بود که افراد کار خود را در روند این مدیریت بدانند. اخیراً گزارش این انجمن، چهار اقدام ضروری را برای حسابرسان داخلی تبیین نموده که شامل سازماندهی، ارزشیابی، شناسایی و راهبرد پشتیبانی مدیریت ریسک است. مأموریت واحد حسابرسی داخلی، ارائه خدمات اطمینان بخش و

امروزه با توجه به سیستم های اقتصادی جدید و تغییرات مداوم در عوامل محیطی، شرکت های بیمه با گروه های متفاوتی از ریسک و بحران های مالی مواجه هستند که باعث شده درک مدیریت استراتژیک مبتنی بر ریسک به یکی از ضروریات اداره شرکت های بیمه تبدیل شود. تا جایی که برخی معتقدند مدیریت ریسک می تواند بر سودآوری، توان گری مالی و تداوم فعالیت شرکت های بیمه اثرگذار باشد. بر این اساس، ارزیابی کیفیت مدیریت ریسک در شرکت های بیمه طی سالیان اخیر مورد توجه ویژه نهادهای ناظر قرار گرفته است. لیکن، این موارد تنها بخشی از برنامه استقرار مدیریت ریسک جامع بوده و تمامی آن را شامل نمی شود. زیرا، این شیوه از بالا به پایین بوده و در سطح کلان شرکت به مدیریت ریسک می پردازد و سطوح پایین مدیریت ریسک را در بر نمی گیرد (Baker and Mathews, 2010). لذا، این عدم مدیریت ریسک جامع باعث شده چالش هایی نظیر انحرافات مالی، ضعف در سرمایه گذاری ها، مدیریت ضعیف در مواجهه با ریسک ها و عدم ارزیابی صحیح از عملکرد صنعت بیمه از رشد بیشتر این صنعت جلوگیری نماید. ضمن این که برخی از شرکت های بیمه نیز به دلیل عدم پیروی از مقررات مالی و مرتبط با عدم مدیریت صحیح ریسک، مورد دعاوی قضایی قرار گرفته اند (Mahlberg and Url, 2010). از جمله در ایران نیز می توان به شرکت بیمه توسعه اشاره کرد که در سال ۱۳۸۲ تأسیس و در سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم توان گری مالی در پرداخت خسارات بیمه گذاران در آستانه ورشکستگی قرار گرفت و برخی از مجوز های صدور بیمه شرکت مذکور از سوی بیمه مرکزی معلق و تعهدات مربوطه با حمایت دولت به شرکت بیمه دولتی ایران سپرده شد.

در این بین، حسابرسی داخلی یکی از عوامل کنترلی درون سازمانی است که در قالب سه عنصر اصلی ارزیابی و تقویت مدیریت ریسک، فرآیندهای مدیریت و کنترل های داخلی در ارزیابی و پیش برد فرآیندهای مدیریت ریسک می تواند نقش قابل توجهی داشته باشد. زیرا، حسابرسی داخلی دربردارنده رویه و روش های ایجاد اطمینان از دستیابی به اهداف سازمانی است و شامل ارزیابی مناسب ریسک و قابلیت اتکای گزارشگری درون و برون سازمانی است (Fonseca et al., 2020). علاوه بر این، حسابرسی داخلی تأیید می کند که مدیریت، کنترل داخلی قابل قبولی برای مقابله با ریسک اجرا نموده یا خیر؟ در مجموع، حسابرسی داخلی با خود ارزیابی شرکت ها به ارتقاء ارزش و پیش برد فرآیندهای آنها کمک می کند. بنابراین، تحقیق حاضر با هدف بررسی نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع شرکت های بیمه در ایران شکل گرفته و در ادامه چنین ساماندهی شده که ابتدا پیشینه تجربی تحقیق مرور شده و مبانی نظری آن بیان گردیده است. سپس روش شناسی تحقیق بیان شده است. در بخش بعد، داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در بخش پایانی، نتایج حاصله مورد بحث و بررسی قرار گرفته و بر اساس جمع بندی به عمل آمده چند توصیه سیاستی پیشنهاد شده است.

کنترل شده‌اند (Poursaied and Mohammddipour, 2018). اما، علاوه بر حسابرسی داخلی، طبق مدل Nyamwaya (2016) متغیرهای حمایت مدیران ارشد، فرهنگ سازمانی، آموزش و فناوری نیز به شرحی که در ادامه می‌آید بر مدیریت ریسک تأثیر دارند.

حمایت مدیران ارشد

پشتیبانی مدیریت ارشد در استفاده از مدیریت ریسک در سازمان اهمیت دارد. پشتیبانی مدیریت ارشد و مسئولیت پذیری وی، نقشی ارزشمند و اثربخش دارد. جایگاه مستقل مدیران غیرموظف در هیأت مدیره، حسابرسی داخلی، مستقل و کنترل‌های دوره‌ای موفق از مولفه‌های لازم برای هرگونه حمایت مدیریتی هستند. در واقع مدیریت ارشد باید به روشنی توسعه مدیریت ریسک سازمان را به یک نیاز اساسی تبدیل کند و تمام توان خود را برای برآورده سازی اهداف اجرای آن به کار بندد (Chen et al, 2017).

فرهنگ سازمانی

فرهنگ سازمانی؛ برنامه‌ریزی ذهنی است که افراد را به شیوه‌ای متفاوت شناسایی می‌کند. فرهنگ متشکل از مثال‌هایی از کیفیت‌ها، تفکرات و احساساتی است که با متغیرهای شکل‌دهنده طرز رفتار منعکس می‌شود و بر عقاید، حالات توانایی ذهنی بر ملاحظات، احساسات و فعالیت‌های سازمانی تأثیر می‌گذارد (Hofstede et al., 2014). مدیریت ریسک جامع نیازمند ترکیبی از چند جامعه است که سیستم را به یک کل منسجم تبدیل کرده و احتمالات مهم و برآوردهای پذیرفته‌شده هر بخش شرکت با ادغام فرهنگ حاصل می‌شود. اهمیت فرهنگ در مدیریت ریسک کسب و کارهای بزرگ این است که انتقال اطلاعات افراد را ملزم می‌کند با برقراری ارتباط با هم به صورت دو یا چند جانبه در یادگیری سهیم شوند (Fraser and Henry, 2007).

آموزش

شرکت‌ها در طول فعالیت خود با انواع ریسک‌ها مواجه هستند. در این میان، مدیرانی موفق اند که دانش و تجربیات کافی داشته باشند. علاوه بر این، مدیران آموزش دیده در مواجهه با ریسک‌ها می‌توانند به سرعت راهکار ارائه کرده و سازمان را از موقعیت‌های بحرانی نجات دهند (Nyamwaya, 2016).

اجرای موفق چارچوب‌های مدیریت ریسک جامع نیازمند نظارت جامع در فعالیت‌های مالی شرکت است. توسعه آموزش در بین حسابرسان داخلی و مشارکت آنها در تصمیم‌گیری‌ها با توجه به درک مناسب تر از تهدیدات مالی در شرکت موجب بهبود روند مدیریت ریسک جامع خواهد شد (Treven, 2003).

فناوری

فناوری اطلاعات در همه اشکال کسب‌وکار از جمله دسترسی به چارچوب دوجانبه مثل یادگیری، قابلیت‌های توزیع دارایی، مدیریت و توسعه نقش دارد. فناوری اطلاعات آماده‌سازی، به‌اشتراک‌گذاری، پاسخگویی سریع و هماهنگی هر چه بهتر بین واحدهای شرکت را

مشاوره‌های مستقل و بی طرفانه به‌منظور ارزش افزایی و بهبود عملیات شرکت می‌باشد. لذا، نقش عملکرد حسابرسی داخلی در اجرای مؤثر و موفقیت آمیز مدیریت ریسک تعیین‌کننده است و انتظار می‌رود حسابرسان داخلی با افزودن ارزش به سازمان و ارائه خدمات اطمینان بخش به شناسایی، اندازه‌گیری و تحلیل ریسک‌هایی که سازمان با آن مواجه است، کمک نمایند (Mohammadpour and Shahrabi, 2013). واحد حسابرسی داخلی اثر بخش به دلیل این که از مجموع ویژگی‌ها، مهارت‌ها، دانش و اعتبار لازم برخوردارند، منبع مهمی برای کمیته حسابرسی محسوب می‌شود و به این کمیته در ایفای مسئولیت‌ها کمک می‌کند و اثربخشی کمیته حسابرسی را افزایش می‌دهد. مخصوصاً این که حسابرسان داخلی بنابر ماهیت کار خود، علاوه بر ویژگی‌های فنی که داشتن آنها طبق استانداردها و آیین‌نامه‌های اخلاق حرفه‌ای الزامی است، باید ویژگی‌های عمومی و غیرفنی متناسب با کار حسابرسی را نیز داشته باشند (Fenderski and Safari Graili, 2017). کمیته حسابرسی به ارزیابی اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی در سازمان می‌پردازد و واحد حسابرسی داخلی نیز جهت ارزیابی و بهبود این فرآیندها اقدام می‌کند. از این رو، این اقدام حسابرسی داخلی سبب تسهیل امور کمیته حسابرسی در این حوزه‌ها می‌شود (Hajiha et al., 2016).

در شرکت‌های بیمه که اساس کار آنها بر مبنای پذیرش ریسک بنا نهاده شده، باید از الگوهای ویژه‌ای برای مدیریت ریسک استفاده گردد. مطابق دستورالعمل کنترل‌های داخلی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، اهمیت نظارت بر ریسک نه تنها برای کمیته‌های حسابرسی افزایش یافته است، بلکه برای تمام اعضای هیأت مدیره نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. تشکیل کمیته ریسک به عنوان یکی از وظایف شرکت‌ها بر اساس اصول حاکمیت شرکتی، بسیاری از هیأت‌های مدیره را وادار به بازنگری ساختار راهبری ریسک و تعیین این کمیته تخصصی برای نظارت بر ریسک‌های خاص نموده است. حضور این کمیته در شرکت‌های بیمه که به صورت تخصصی به پذیرش ریسک می‌پردازند، بسیار حیاتی و تعیین‌کننده است. تعیین افراد متخصص به عنوان اعضای آن نقش موثری در کیفیت تصمیم‌سازی توسط این کمیته در شرکت بیمه دارد (Dehghani and Shahriyar, 2018).

در شرکت‌های بیمه به‌عنوان شرکت‌های با شمار بالای ذینفعان، نقش کمیته حسابرسی از منظر دستورالعمل کنترل‌های داخلی شرکت‌های پذیرفته در بورس از اهمیت خاصی برخوردار است. اعضای کمیته حسابرسی برای افزایش درک خود از فرآیندهای مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی اثربخش بر کار واحد حسابرسی داخلی اتکا می‌کنند. کمیته حسابرسی با حمایت از واحد حسابرسی داخلی سبب تأثیرگذاری هرچه بیشتر واحد حسابرسی داخلی در سازمان می‌شود. همچنین کمیته حسابرسی، واحد حسابرسی داخلی را تقویت کرده تا به عنوان منبعی مهم به کمیته در ایفای مسئولیت‌هایش کمک کند (Jokar and Qarakhlanlou, 2013).

حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک، به عنوان یک راهکار اطمینان بخش نسبی و شامل این احتمال است که تمام خطراتی را که به درستی مدیریت نشده‌اند، شناسایی کند و در غیر این صورت اطمینان بخشی نمی‌تواند داده شود، به طوری که این راهکار روشی را فراهم می‌کند که اطمینان می‌دهد ریسک‌های سازمان مدیریت و

Ajang and Azimi (2014) به بررسی نقش حسابرسان داخلی در فرآیند مدیریت ریسک واحد تجاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. نتایج نشان داد حسابرسان داخلی به ریسک‌هایی پیش روی واحد تجاری توجه اندکی دارند و بیشتر به ریسک‌های مربوط به رعایت قوانین و مقررات و استانداردهای گزارشگری توجه دارند.

Mousavi Shiri et al. (2013) به ارزیابی عوامل شرکتی خاص مرتبط با استفاده از حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک پرداخته‌اند. نتایج نشان داد تعداد شرکت‌هایی که روش‌های مبتنی بر ریسک را برای طرح‌ریزی برنامه سالانه حسابرسی به کار می‌برند در صنعت مالی نسبت به بخش‌های غیرمالی بیشتر است و نقش فعال حسابرسی داخلی با پیاده‌سازی مدیریت ریسک ارتباطی معناداری دارد.

Pourheydari and Rezaei (2012) به بررسی عوامل مؤثر بر ارزش افزوده حسابرسی داخلی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. یافته‌های آنها نشان داد جایگاه سازمانی، آموزش، محیط کار، ارزیابی ریسک، تنوع خدمات، ارزیابی عملکرد، تبلیغات و استفاده از روش‌های نوین بر اثربخشی حسابرسی داخلی تأثیر دارد و به ایجاد ارزش افزوده حسابرسی داخلی منجر می‌شوند. همان‌گونه که ملاحظه شد برخی از مطالعات انجام شده در خارج از کشور به بررسی نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک شرکت‌های بیمه‌ای پرداخته‌اند. لیکن مطالعه داخلی با محوریت بررسی نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک شرکت‌های بیمه‌ای سابقه ندارد. بنابراین انجام این تحقیق و نتایج آن می‌تواند به درک بهتر مدیران شرکت‌های بیمه در ایران از نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع کمک شایان توجهی نماید. همچنین کاربرد نتایج تحقیق حاضر می‌تواند در اعمال و اجرای فعالیت‌های تضمینی و مشاوره‌ای مربوط به آن با هدف افزایش ارزش و بهبود عملیات شرکت نقش قابل توجهی ایفا نماید. از طرفی نتیجه این تحقیق می‌تواند برای سهامداران و ذینفعان شرکت‌های بیمه در ایران از اهمیت بالایی برخوردار باشد. چرا که با کمک به درک نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع موجب حراست و حفاظت بیشتر از سرمایه سهامداران می‌گردد.

روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق از دیدگاه هدف از نوع کاربردی و از دیدگاه اجرایی با توجه به این‌که به توصیف شرایط موجود پرداخته از نوع توصیفی و از لحاظ جمع‌آوری داده‌ها پیمایشی با ابزار پرسشنامه است. به منظور تدوین مبانی نظری تحقیق از روش کتابخانه‌ای و برای جمع‌آوری نظر افراد حرفه‌ای از پرسشنامه استاندارد Nyamwaya (2016) استفاده شده است. برای اندازه‌گیری متغیرها از مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) استفاده شده است. از آنجا که در این مقیاس، پاسخ‌ها به صورت کیفی است، برای تبدیل آنها به کمی برای هر کدام از گزینه‌ها، ضریب ۱ تا ۵ اختصاص داده شد و ضریب مقداری اهمیت در ضرایب مقدار فراوانی ضرب گردید. قلمرو مکانی تحقیق شامل شرکت‌های بیمه دولتی و خصوصی (۲۲ شرکت) به استثناء شرکت‌های بیمه اتکایی و مناطق آزاد و قلمرو زمانی تحقیق خردادماه سال ۱۳۹۸ است. جامعه آماری تحقیق شامل مدیران و معاونین امور مالی، رؤسا، معاونین و کارشناسان

متمركز می‌نماید. فناوری اطلاعات با کاهش هزینه‌ها مثل مستندسازی قیمت، دستیابی به اطلاعات و کنترل‌ها مرتبط است. مجموعه‌ای از روش‌ها وجود دارند که رویکردهای مختلفی را برای مدیریت ریسک ارائه می‌دهند. کارشناسان اغلب روش‌های خاصی را برای مدیریت ریسک که مجموعه‌ای از چند روش است، تدوین می‌نمایند. گسترش سریع فناوری اطلاعات نیازمند توجه و تدوین روش‌های خاص مدیریت ریسک است که با استفاده از فناوری اطلاعات در شرکت ارتباط دارد. در واقع، سطح فناوری و میزان استفاده از آن در شرکت‌ها بر کیفیت مدیریت ریسک مؤثر است (Nyamwaya, 2016).

مروری بر پیشینه پژوهش

Nyamwaya (2016) به بررسی نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک شرکت‌های بیمه در کشور کنیا پرداخته‌اند. نتایج نشان داد نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک سازمانی، فراهم آوردن اطمینان عینی است که خطرات عمده کسب و کار به‌طور مناسب مدیریت می‌شود. به عبارتی، حسابرسی داخلی بر مدیریت ریسک جامع تأثیر معناداری دارد.

Wendt and Lindner (2013) عوامل انگیزشی مؤثر بر مدیریت ریسک و موانع اجرای آن در ۱۲ شرکت غیرانتفاعی سوئدی که مدیریت ریسک جامع را اجرا می‌کردند، مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج نشان داد حسابرسی داخلی، مدیریت شرکت و تقویت رهبری مشترک دو محرک اصلی استفاده از مدیریت ریسک جامع هستند.

De Zwaan et al. (2011) به بررسی تأثیر مشارکت حسابرسان داخلی در مدیریت ریسک بنگاه پرداخته‌اند. نتایج نشان داد مشارکت بالای حسابرسان داخلی در مدیریت ریسک بنگاه بر اشتیاق آنان برای گزارشگری وقوع شکست در رویه مدیریت ریسک به کمیته حسابرسی تأثیر دارد. همچنین، مشارکت حسابرسان داخلی بر اطمینان بخشی مدیریت ریسک بنگاه تأثیر دارد.

Castanheira et al. (2010) عوامل مرتبط با استفاده از حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک و کشف نقش حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک بنگاه را مورد بررسی و شناسایی قرار داده‌اند. نتایج نشان داد حسابرسی داخلی در پیاده‌سازی مدیریت ریسک بنگاه در سازمان‌های کوچک نقش فعال‌تری دارد و این نقش در بخش‌های مالی و خصوصی پررنگ‌تر بوده است.

Sarens and De Beelde (2006) با مقایسه عملیات حسابرسی داخلی در بلژیک و ایالات متحده دریافته‌اند حسابرسان داخلی بلژیک در شناسایی سطوح بالاتر ریسک پیش‌تاز بوده و سیستم‌های مدیریت ریسک رسمی‌تری ایجاد نموده‌اند. در ایالات متحده نیز نظرات حسابرسان داخلی داده‌های ارزشمندی برای بازبینی کنترل داخلی و افزایش الزامات قانون Sarbanes-Oxley Act فراهم نموده است. از مطالعات داخلی مرتبط با موضوع نیز به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

Fathi Abdollahi and Aghaie (2017) به بررسی اثربخشی حسابرسی داخلی در مدیریت سازمان‌های دولتی و چالش‌های پیش روی آن پرداخته‌اند. نتایج نشان داد انطباق با استانداردهای حسابرسی حرفه‌ای، دسترسی نامحدود، منشور رسمی، حمایت مدیریت ارشد از کارکنان با اثربخشی حسابرسی ارتباط مستقیم دارد.

جدول ۱: متغیرهای تحقیق و نتایج آزمون پایایی پرسشنامه

ردیف	متغیر	شیوه محاسبه	نوع متغیر	آلفای کرونباخ
1	حسابرسی داخلی	پرسشنامه	مستقل	0/706
2	مدیریت ریسک جامع	پرسشنامه	وابسته	0/874
3	حمایت مدیران ارشد	پرسشنامه	کنترلی	0/868
4	فرهنگ سازمانی	پرسشنامه	کنترلی	0/766
5	آموزش	پرسشنامه	کنترلی	0/797
6	فناوری	پرسشنامه	کنترلی	0/852

جدول ۲: توزیع فراوانی میزان تحصیلات پاسخگویان

تحصیلات	تعداد	درصد
دیپلم و کاردانی	1	1%
کارشناسی	62	45%
کارشناسی ارشد	65	47%
دکتری	10	7%
جمع	138	100%

بر این اساس، ۵ درصد پاسخگویان زیر ۵ سال، ۲۹ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۴۱ درصد بین ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۵ درصد بیش از ۲۰ سال سابقه کار داشته‌اند.

در **جدول ۵** سابقه فعالیت شرکت‌های بیمه نشان داد شده که بر اساس آن ۲ درصد پاسخگویان در شرکت‌های با فعالیت کمتر از ۵ سال، ۱۲ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۲۲ درصد بین ۱۰ تا ۱۵ سال، ۲۲ درصد بین ۱۵ تا ۲۰ سال و ۴۱ درصد بیش از ۲۰ سال مشغول به کار می‌باشند.

سابقه فعالیت بخش مدیریت ریسک در شرکت‌های بیمه در **جدول ۶** نشان داد ۶ درصد پاسخگویان در شرکت‌های دارای بخش مدیریت ریسک با سابقه کمتر از ۱۰ سال، ۲۹ درصد بین ۱۰ تا ۱۵ سال و ۴۱ درصد بیش از ۱۵ سال فعالیت می‌نمایند.

آزمون‌ها

بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته

نرمال بودن متغیرها به اندازه‌ای مهم است که روش‌های آماری در یک تقسیم‌بندی با فرض برقراری این شرط رده بندی می‌گردند. به طوری که برای آزمون نرمال بودن، اغلب از آزمون‌های پارامتری و در غیر این صورت از آزمون‌های ناپارامتری برای تحلیل استفاده می‌گردد. لذا با استفاده از آزمون کلموگوروف-اسمیرنوف (Kolmogorev-Smirnov Test) نرمال بودن متغیر وابسته بررسی و فرضیه صفر و فرضیه مقابل مورد بررسی قرار می‌گیرد.

$$\begin{cases} H_0: & \text{داده‌ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی می‌کند} \\ H_1: & \text{داده‌ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی نمی‌کند} \end{cases}$$

در **جدول ۷**، مقدار احتمال معناداری برای مدیریت ریسک جامع برابر با ۰/۹۵ است که این مقدار بیشتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض

ارشد واحد‌های حسابرسی داخلی و مدیران و معاونین واحد ریسک شرکت‌های بیمه مورد مطالعه در حدود ۳۵۰ نفر است و حجم با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۱۳۸ تعیین شد. بنابراین، ۱۷۸ پرسشنامه توزیع و پس از جمع‌آوری تعداد ۱۳۸ پرسشنامه، حجم نمونه مورد انتظار محقق گردید.

برای بررسی روایی محتوایی به شکل کمی از دو ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا استفاده گردیده است (Hajizadeh and Asghari, 2011).

به منظور افزایش روایی ابزار اندازه‌گیری از نظرات تخصصی ۱۰ نفر از خبرگان صنعت بیمه استفاده شده و مقدار شاخص‌های فوق برای هر یک از سوالات پرسشنامه جهت تطبیق با شرایط صنعت بیمه ایران بررسی و بعد از اعمال نظرات اصلاحی خبرگان و حصول اطمینان از روایی پرسشنامه برای جمع‌آوری داده‌های تحقیق اقدام شده است. جهت اطمینان از پایایی پرسشنامه از معیار آلفای کرونباخ استفاده شده که بر اساس نتایج به دست آمده در **جدول ۲** آلفا تمامی متغیرهای تحقیق بیش از ۷۰٪ است که نشانگر پایایی بالای پرسشنامه است.

نتایج و بحث

آمار توصیفی

در **جدول ۲** میزان تحصیلات پاسخگویان به پرسشنامه مشاهده می‌شود که ۱ درصد از آنها دیپلم و کاردانی، ۴۵ درصد کارشناسی، ۴۷ درصد کارشناسی ارشد و ۷ درصد دارای مدرک تحصیلی دکترا می‌باشند.

جدول ۳ رشته تحصیلی پاسخگویان را نشان می‌دهد که طبق آن ۳۸ درصد در رشته حسابرسی و حسابداری، ۳۱ درصد بیمه، ۲۷ درصد مدیریت و ۴ درصد سایر رشته‌ها تحصیل کرده‌اند.

در **جدول ۴** میزان سابقه کاری پاسخگویان نشان داده شده که

جدول ۳: توزیع فراوانی رشته تحصیلی پاسخگویان

درصد	تعداد	رشته تحصیلی
38%	53	حسابرسی و حسابداری
31%	42	بیمه
27%	37	مدیریت
4%	6	سایر
100%	138	جمع

جدول ۴: توزیع فراوانی سابقه کاری پاسخگویان

درصد	تعداد	سابقه کاری
5%	7	کمتر از 5 سال
29%	40	از 5 تا 10 سال
41%	57	از 10 تا 20 سال
25%	34	بیشتر از 20 سال
100%	138	جمع

جدول ۵: توزیع فراوانی سابقه کاری شرکت های بیمه

درصد	تعداد	سابقه شرکت
2%	3	کمتر از 5 سال
12%	17	از 5 تا 10 سال
22%	30	از 10 تا 15 سال
23%	31	از 15 تا 20 سال
41%	57	بیشتر از 20 سال
100%	138	جمع

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 X_{it} + \beta_2 Z_{1it} + \beta_3 Z_{2it} + \beta_4 Z_{3it} + \beta_5 Z_{4it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

در رابطه ۱، Z1، Z2، Z3 و Z4 به ترتیب حمایت مدیریت ارشد، فرهنگ سازمانی، آموزش و فناوری به عنوان چهار متغیر کنترلی تعیین گردیده و X، متغیر مستقل یعنی نقش حسابرسی داخلی و Y، متغیر وابسته یعنی مدیریت ریسک جامع است. فرضیه صفر و فرضیه مقابل در رابطه ۲ نشان داده شده است.

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \beta_5 = 0 \\ H_1 : \beta_i \neq 0 \quad i = 1, 2, 3, 4, 5 \end{cases} \quad (2)$$

H_0 : مدل معنی داری وجود ندارد
 H_1 : مدل معنی داری وجود دارد

در نتایج تحلیل رگرسیونی جدول ۹، با توجه به مقدار احتمال معنی داری F برابر با ۰/۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین، فرضیه صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود. یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد الگوی معنی داری وجود دارد.

صفر برای این متغیر رد نمی شود. یعنی توزیع داده ها برای متغیر وابسته تحقیق مطابق با پیش بینی در آمار توصیفی نرمال است.

بررسی ضریب همبستگی بین متغیرها

برای اثبات خطی بودن رابطه متغیرها از آزمون همبستگی (ضریب همبستگی پیرسون) استفاده شده که میزان همبستگی خطی بین متغیر مستقل و متغیرهای تابع را اندازه گیری می کند. نتایج حاصل از این آزمون به شرح جدول ۸ است.

در جدول ۸، میزان همبستگی بین حسابرسی داخلی با مدیریت ریسک برابر با ۰/۴۴۳ (مثبت و معنادار)، حمایت مدیریت ارشد با مدیریت ریسک برابر با ۰/۳۴۶ (مثبت و معنادار) و فرهنگ سازمانی با مدیریت ریسک برابر با ۰/۲۵۹ (مثبت و معنادار) و آموزش با مدیریت ریسک برابر با ۰/۳۴۶ (مثبت و معنادار) است. همچنین رابطه بین فناوری با مدیریت ریسک برابر با ۰/۰۸۸ اما فاقد معناداری است.

برآورد مدل با استفاده از تحلیل رگرسیونی چندگانه مدل مفروض تحقیق در رابطه ۱ آمده است.

جدول ۶: توزیع فراوانی سابقه دپارتمان ریسک

سابقه دپارتمان ریسک	تعداد	درصد
کمتر از 10 سال	9	6%
از 10 تا 15 سال	41	30%
بیشتر از 15 سال	88	64%
جمع	138	100%

جدول ۷: آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق

تعداد	پارامترهای نرمال		Z	مقدار احتمال	نتیجه
	میانگین	انحراف معیار			
138	4/40	-0/04	0/52	0/950	نرمال است

جدول ۸: میزان همبستگی پیرسون و سطح معناداری آن

متغیرهای تحقیق	همبستگی	مقدار	نتیجه
حسابرسی داخلی	همبستگی احتمال	0/443 0/000	معنادار و مثبت
حمایت مدیریت ارشد	همبستگی احتمال	0/346 0/000	معنادار و مثبت
فرهنگ سازمانی	همبستگی احتمال	0/259 0/002	معنادار و مثبت
آموزش	همبستگی احتمال	0/346 0/000	معنادار و مثبت
فناوری	همبستگی احتمال	0/088 0/303	بی معنی

میزان ضریب تعیین برابر با ۰/۳۶ است. یعنی در حدود ۳۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل توضیح داده می شود. این مقدار نشان دهنده ارتباط نسبتاً قوی بین متغیرهای مستقل و کنترلی با متغیر وابسته است. آماره دوربین و اتسون برابر با ۲/۱۰ است که مقدار نزدیک به ۲ حاکی از عدم خود همبستگی باقیمانده ها به عنوان یکی دیگر از فروض رگرسیون است. عامل افزایش واریانس شاخصی برای بررسی هم خطی بین متغیرهای مستقل است که در صورتی که مقدار آن بالاتر از ۱۰ باشد احتمال وجود هم خطی بین متغیرهای مستقل وجود دارد. میزان این شاخص در بیشترین مقدار (برای متغیر آموزش) برابر با ۱/۴۹ است. مقدار آماره t برای نقش حسابرسی داخلی برابر با ۴/۵۷ (معنادار و مثبت) است و چون t بین ۱/۹۶ و -۱/۹۶ قرار نگرفته، پس فرضیه صفر رد و فرضیه مقابل تأیید می شود. بنابراین، می توان گفت حسابرسی داخلی بر مدیریت ریسک جامع تأثیر مثبت و معناداری داشته است. همچنین آماره t برای

حمایت مدیریت ارشد برابر با ۳/۸۰ (معنادار و مثبت)، برای فرهنگ سازمانی برابر با ۲/۷۵ (معنادار و مثبت)، برای آموزش برابر با ۲/۵۹ (معنادار و مثبت) و برای فناوری برابر با ۰/۹۳- (بی معنی) است. لذا بنابر نتایج، مدل برآوردی مطابق رابطه ۳ می باشد: سپس

$$+ (0/231) + (0/145) + (0/099) + (0/079) + (0/32-) \text{ (آموزش) (فناوری) (فرهنگ) (ریسک) (حمایت مدیریت ارشد) (نقش حسابرسی داخلی)} \quad (3)$$

استقرار سیستم های حسابداری و کنترل های داخلی یکی از مسئولیت های مدیریت است که به نظارت و کنترل صحیح و مستمر نیاز دارد. مدیریت واحد اقتصادی معمولاً وظیفه بررسی این سیستم ها، نظارت، کنترل و اجرای آنها و ارائه پیشنهادات اصلاحی را برعهده واحد حسابرسی داخلی می گذارد. در همین راستا حسابرسان داخلی باید مجموعه ای از کنترل های داخلی شامل قوانین و مقررات

جدول ۹: برازش و برآورد پارامترهای مدل

پارامترها	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
مقدار ثابت	2/071	7/09	0/000	معنادار و مثبت	-
حسابرسی داخلی	0/231	4/57	0/000	معنادار و مثبت	1/13
حمایت مدیران ارشد	0/145	3/80	0/000	معنادار و مثبت	1/05
فرهنگ سازمانی	0/079	2/75	0/007	معنادار و مثبت	1/03
آموزش	0/099	2/59	0/011	معنادار و مثبت	1/49
فناوری	-0/032	-0/93	0/354	بی‌معنی	1/34
مقدار F		15/06		مقدار احتمال F	0/000
ضریب تعیین		0/36		دوربین واتسون	2/10

تشکر و قدردانی

با تشکر از مدیران عامل و کارکنان شرکت‌های بیمه‌ای کشور که در پاسخگویی به پرسشنامه تحقیق نهایت همکاری را به عمل آوردند.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که در مورد انتشار این مقاله تضاد منافع وجود ندارد. علاوه بر این، موضوعات اخلاقی شامل سرقت ادبی، رضایت آگاهانه، سوءرفتار، جعل داده‌ها، انتشار و ارسال مجدد و مکرر توسط نویسندگان رعایت شده است.

دسترسی آزاد

کپی‌رایت نویسنده (ها) ©2021: این مقاله تحت مجوز بین‌المللی Creative Commons Attribution 4.0 اجازه استفاده، اشتراک‌گذاری، اقتباس، توزیع و تکثیر را در هر رسانه یا قالبی مشروط به درج نحوه دقیق دسترسی به مجوز CC منوط به ذکر تغییرات احتمالی بر روی مقاله می‌باشد. لذا به استناد مجوز مذکور، درج هرگونه تغییرات در تصاویر، منابع و ارجاعات یا سایر مطالب از اشخاص ثالث در این مقاله باید در این مجوز گنجانده شود، مگر اینکه در راستای اعتبار مقاله به اشکال دیگری مشخص شده باشد. در صورت عدم درج مطالب مذکور و یا استفاده فراتر از مجوز فوق، نویسنده ملزم به دریافت مجوز حق نسخه‌برداری از شخص ثالث می‌باشد.

به‌منظور مشاهده مجوز بین‌المللی Creative Commons

Attribution 4.0 به آدرس زیر مراجعه گردد:

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

یادداشت ناشر

ناشر نشریه پژوهشنامه بیمه با توجه به مرزهای حقوقی در نقشه‌های منتشرشده بی‌طرف باقی می‌ماند.

سازمانی را در جهت کاهش ریسک جامع به مدیریت پیشنهاد دهند. کنترل‌های داخلی باید با مدیریت متداول و فرآیندهای راهبردی شرکت ترکیب شوند و به صورت یک مجموعه جامع، الزامات قانونی را برآورده سازند. بنابراین، می‌توان گفت حسابرسی داخلی به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر مدیریت ریسک تلقی می‌گردد که نتایج این تحقیق نشان داد حسابرسی داخلی در مدیریت ریسک جامع شرکت‌های بیمه در ایران نقش مؤثری دارد که این نتیجه با یافته‌های (Nyamwaya (2016) مطابقت دارد. همچنین نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات، (Wendt and Lindner (2013)، (De Zwaan et al. (2011)، (Castanheira et al. (2010)، (Fathi Abdollahi and Aghaie (2017)، (Mousavi Shiri et al. (2013) و (Pourheydari and Rezaei (2012) تا حدود زیادی مطابقت دارد.

جمع‌بندی و پیشنهادها

با توجه به نتایج حاصل این پژوهش پیشنهاد می‌گردد شرکت‌های بیمه برای بهبود عملکرد خود در مدیریت ریسک، واحد حسابرسی داخلی شرکت را تقویت نمایند. به‌علاوه، به مدیران شرکت‌های بیمه توصیه می‌شود با تخصیص منابع مالی بیشتر و فراهم نمودن زمینه استقلال بیشتر حسابرسان داخلی، نقش آنها را در شرکت تقویت نمایند. در نهایت به تحقیقات آتی پیشنهاد می‌گردد به بررسی تطبیقی چارچوب کنترل داخلی یکپارچه کوزو در مدیریت ریسک بپردازند. همچنین، مدیریت ریسک در شرکت‌های بیمه به صورت مورد کاوی ارزیابی شود.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول در بخش ادبیات تحقیق و گردآوری داده‌ها و نویسنده دوم در بخش آزمون‌ها و تحلیل آماری تحقیق فعالیت نموده است.

منابع

- Ajang, A.; A zimi, A., (2014). Examining the role of internal auditors in risk management. *Audit Theory Pract.*, 2(3): 1-18 (17 Pages) [In Persian]
- Baker, T.; Mathews, E., (2010). International association of insurance supervisors. In *handbook of transnational economic governance regimes*: 377-384 (7 Pages). Brill Nijhoff.
- Castanheira, N.; Lima Rodrigues, L.; Craig, R., (2010). Factors associated with the adoption of risk-based internal auditing. *Managerial Auditing J.*, 25(1): 79-98 (19 Pages).
- Chen, J.; Chan, K.C.; Dong, W.; Zhang, F., (2017). Internal control and stock price crash risk: Evidence from China. *Eur. Accounting. Rev.*, 26(1): 125-152 (27 Pages).
- Coso, I.I., (2004). Enterprise risk management-integrated framework. Committee of sponsoring organizations of the treadway Commission, 2.
- Dehghani, A.; Shahriyar, B., (2018). The proposed model of enterprise risk management in insurance companies. *Iran. J. Insur. Res.*, 7(1): 1-22. (21 Pages). [In Persian]
- De Zwaan, L.; Stewart, J.; Subramaniam, N., (2011). Internal audit involvement in enterprise risk management. *Managerial Auditing j.*, 26(7): 586-604 (18 Pages).
- Fathi Abdollahi, A.; Aghaie, M.A., (2017). Survey of internal audit effectiveness in public sector risk management and control function. *Public Organ. Manage.*, 5(3): 81-94 (13 Pages). [In Persian]
- Fenderski, A.; Safari Graili, M., (2017). The effectiveness of internal controls and the risk of falling stock prices. *Financ. Accounting Audit. Res.*, 10(38): 169-186 (17 Pages). [In Persian]
- Fonseca, A.D.R.; Jorge, S.; Nascimento, C., (2020). The role of internal auditing in promoting accountability in higher education institutions. *Rev. Administration Public*, 54(2): 243-265 (22 Pages).
- Fraser, I.; Henry, W., (2007). Embedding risk management: Structures and approaches. *Managerial Auditing J.*, 22(4): 392-409 (17 Pages).
- Hajiha, Z.; Oradi, J.; Saleh Abadi, M., (2016). Weakness in internal controls and delay in audit report. *Financ. Accounting*, 9(33): 78-96 (18 Pages). [In Persian]
- Hajizadeh, E.; Asghari, M., (2011). Statistical methods and analyzes with a view to research methods in biological and health sciences. Tehran: Jahad university publication. [In Persian]
- Hofstede, G.; Hofstede, G.J.; Minkov, M., (2014). *Cultures and organizations values and strategies to operate effectively in international contexts (Vertaling: Cultures and Organizations: Software of the mind)*. Franko Angeli.
- Jahanbani, M.; Bagherpour Lashani, M.A., (2010). Internal audit, a modern tool in the service of risk management. *Off. Accountant*, 9(9): 33-40 (7 Pages). [In Persian]
- Jokar, S.; Qaraghanlou, M., (2013). Examining the role of auditing in the insurance industry. The first national electronic conference on new achievements in management and accounting sciences, Tehran, Iran. [In Persian]
- Mahlberg, B.; Url, T., (2010). Single market effects on productivity in the German insurance industry. *J. Banking Finance*, 34(7): 1540-1548 (8 Pages).
- Mousavi Shiri, M.; Tavakolnia, E.; Shakeri, M., (2013). Internal auditors' involvement in enterprise risk management (REM). *J. Manag. Accounting Auditing Knowl.*, 2(7): 29-48 (19 Pages). [In Persian]
- Nyamwaya, N.K., (2016). Analysis of the role of internal audit in enterprise risk management (ERM) in insurance companies in Kenya (Doctoral dissertation), University of Nairobi.
- Pourheydari, O.; Rezaei, O., (2012). The determinants of value-adding internal audit departments in companies listed in Tehran stock exchange. *Accounting Auditing Res.*, 4(14): 98-113 (15 Pages). [In Persian]
- Poursaied, A.; Mohammadipour, R., (2018). Feasibility of establishing a risk-based internal audit system in the Islamic Azad University of the country. *Financ. Accounting Auditing Res.*, 11(41): 229-269 (40 Pages). [In Persian]
- Qaderi, K.; Qaderi, S.; Qaderi, S., (2017). The effect of the behavioral factor of managers' overconfidence on the effectiveness of risk management. *Financ. Accounting Auditing Res.*, 10(37): 243-272 (29 Pages). [In Persian]
- Sarens, G.; De Beelde, I., (2006). Internal auditors' perception about their role in risk management: A comparison between US and Belgian companies. *Managerial Auditing J.*, 21(1): 63-80 (17 Pages).
- Treven, S., (2003). International training: The training of managers for assignment abroad. *Educ. Training*, 45(8/9): 550-557 (7 Pages).
- Wendt, J.; Lindner, A., (2013). Implementing enterprise risk management in Swedish corporations: A study of incentives and obstacles (Master's dissertation), University of Lund.

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

معرفی نویسندگان

مجید رضاخانی، دانشجوی کارشناسی ارشد گروه مدیریت و حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی بصیر، آبیک، ایران

- Email: majid.rezakhani@ut.ac.ir
- ORCID: 0009-0001-4066-5707
- Homepage: Basir-abyek.ac.ir

فاطمه دادبه، استادیار گروه مدیریت و حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی بصیر، آبیک، ایران

- Email: dadbeh@ut.ac.ir
- ORCID: 0000-0002-8217-7875
- Homepage: Basir-abyek.ac.ir

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Rezakhani, M.; Dadbeh, F., (2021). The role of internal audit in comprehensive risk management of Iranian insurance companies. *Iran. J. Insur. Res.*, 10 (1): 63-72.

DOI: 10.22056/ijir.2021.01.06

URL: https://ijir.irc.ac.ir/article_131740.html?lang=en

